

Bilansowanie handlowe KSE

Raport cykliczny
marzec 2026

Jaki jest problem?

Część Podmiotów Odpowiedzialnych za Bilansowanie (POB) systematycznie utrzymuje duże niezbilansowanie portfeli handlowych (akceptuje je, nie podejmując jakichkolwiek działań handlowych). Wysokie niezbilansowanie zwiększa skalę aktywacji energii bilansującej i prowadzi do okresowego wyczerpywania krajowych oraz europejskich rezerw mocy. Duża skala niezbilansowania utrudnia prowadzenie ruchu i wymusza interwencyjne działania operatora (np. nierynkowe redysponowanie OZE). W efekcie ceny niezbilansowania częściej osiągają wysokie wartości i stają się mniej przewidywalne.

Dlaczego bilansowanie handlowe POB jest tak ważne?

POB odpowiadają finansowo za różnice między energią zaplanowaną a faktycznie pobraną lub dostarczoną przez swoich klientów. Każdy POB powinien dążyć do zbilansowanej pozycji handlowej, czyli zakontraktowania energii, którą jego klienci sumarycznie zużyją lub wyprodukują. Jeśli POB niewłaściwie się bilansują i tworzą duże niezbilansowanie, operator systemu przesyłowego musi podejmować więcej działań, by zapewnić równowagę bilansową systemu. W tym celu musi m.in. ingerować w plany pracy jednostek wytwórczych, polecając im zwiększenie lub zmniejszenie poziomu wytwarzania. Na skutek wysokiego niezbilansowania wolumen aktywowanej energii bilansującej jest okresowo bardzo duży i przekracza dostępne dla OSP rezerwy w Polsce. Taka sytuacja zmusza PSE do korzystania z ponadstandardowych, interwencyjnych metod poprawy bilansu - jak na przykład redysponowanie nierynkowe generacji OZE - i tworzy istotne ryzyka w zakresie bezpieczeństwa pracy systemu.

Dlaczego słaba jakość bilansowania POB to problem systemowy?

W wyniku wprowadzenia w czerwcu 2024 r. reformy rynku bilansującego (RB) istotnie poprawiły się zachęty do bilansowania. Mimo to część uczestników nadal systematycznie pozostaje niezbilansowana. Powtarzające się duże niezbilansowanie utrudnia planowanie pracy i prowadzenie ruchu systemu. Okresowo wartości niezbilansowania są tak duże, że wyczerpują rezerwy mocy nie tylko w Polsce, ale także w krajach sąsiadujących, dostępne w ramach europejskiej platformy PICASSO. Aktywowane są wtedy ostatnie dostępne, a więc najdroższe, oferty ze stosu cenowego. W efekcie ceny niezbilansowania osiągają ekstremalne poziomy, sięgające nawet dziesiątków tysięcy złotych za MWh, podczas gdy ceny na rynku hurtowym w tym samym czasie pozostają wielokrotnie niższe.

W takich warunkach nieodpowiednie planowanie i bilansowanie swoich portfeli jest dla POB bardzo dużym ryzykiem. Kupowanie lub sprzedawanie energii nieplanowo na rynku bilansującym można porównać do gry o dużym ryzyku – podmiot wprowadzający lub pobierający energię nieplanowo nie zna ceny rozliczeniowej i naraża się na istotne ryzyko finansowe. Takie działania może ponadto wpływać negatywnie na wszystkich uczestników rynku, w tym na podmioty, które faktycznie podejmują działania dla zbilansowania swoich portfeli i starają się utrzymywać ich równowagę. Duże nieplanowe wolumeny energii na rynku bilansującym przekładają się bowiem na wahania cen niezbilansowania.

Jakie są możliwe rozwiązania:

Konieczne jest silne wzmocnienie zachęt do bilansowania portfeli handlowych przez POB, np. przez zastosowanie składnika motywującego w wycenie niezbilansowania. Niezbędne do tego jest dostosowanie zapisów tzw. Rozporządzenia Systemowego oraz Warunków Dotyczących Bilansowania.

POB są prawnie zobligowani do podejmowania działań dla uzyskania zbilansowanej pozycji handlowej

Rozporządzenie 2019/943 (Rozporządzenie Rynkowe), Artykuł 5 (Odpowiedzialność za bilansowanie)

1. **Wszyscy uczestnicy rynku są odpowiedzialni za niezbilansowanie**, które powodują w systemie („odpowiedzialność za bilansowanie”). W tym celu uczestnicy rynku sami są podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie albo na mocy umowy przekazują tę odpowiedzialność wybranemu przez siebie podmiotowi odpowiedzialnemu za bilansowanie. **Każdy podmiot** odpowiedzialny za bilansowanie jest odpowiedzialny finansowo za swoje niezbilansowanie i **dąży do zbilansowania** samego siebie **lub wspiera zbilansowanie systemu elektroenergetycznego**.

Rozporządzenie 2017/2195 (Kodeks Bilansowania) Artykuł 17 (Rola podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie)

1. **Każdy podmiot** odpowiedzialny za bilansowanie **dąży do zachowania bilansu** lub udziela pomocy przy zachowaniu bilansu w systemie energetycznym w czasie rzeczywistym [...]

Co to znaczy *„dobra jakość bilansowania”*

Jakość bilansowania – co oznacza wysoka/niska jakość bilansowania?

Podmioty Odpowiedzialne za Bilansowanie (POB) powinny dążyć do zachowania bilansu lub udzielać pomocy przy zachowaniu bilansu w systemie energetycznym.

Czym charakteryzuje się wysoka/niska jakość bilansowania POB?

POB w celu zbilansowania swoich pozycji powinny jak najlepiej przewidywać zapotrzebowanie i/lub generację swoich klientów oraz zawierać kontrakty pokrywające profil klientów.

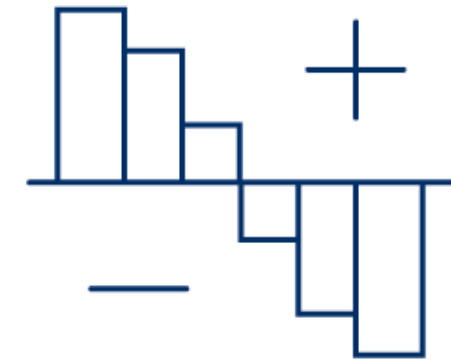
Wysoką jakość bilansowania charakteryzuje:

- brak powtarzalnego kierunku niezbilansowania – nie występują okresy w których POB systematycznie kupuje/sprzedaje zbyt dużo/moło energii,
- w przypadku występowania odchyleń od prognoz POB reaguje na nie zawierając dodatkowe transakcje, dostosowując profil handlowy do rzeczywistych potrzeb.

Niska jakość bilansowania związana jest z:

- powtarzalną rozbieżnością zakupu/sprzedaży od rzeczywistych potrzeb klientów,
- brakiem reakcji na wysokie powtarzalne wartości niezbilansowania.

Mając na uwadze różnorodność skali wyzwań i złożoności portfeli POB, na kolejnych slajdach pokazano na rzeczywistych przykładach z lutego 2026 różnice pomiędzy wysoką a niską jakością bilansowania.

Jakość bilansowania – co oznacza wysoka/niska jakość bilansowania?

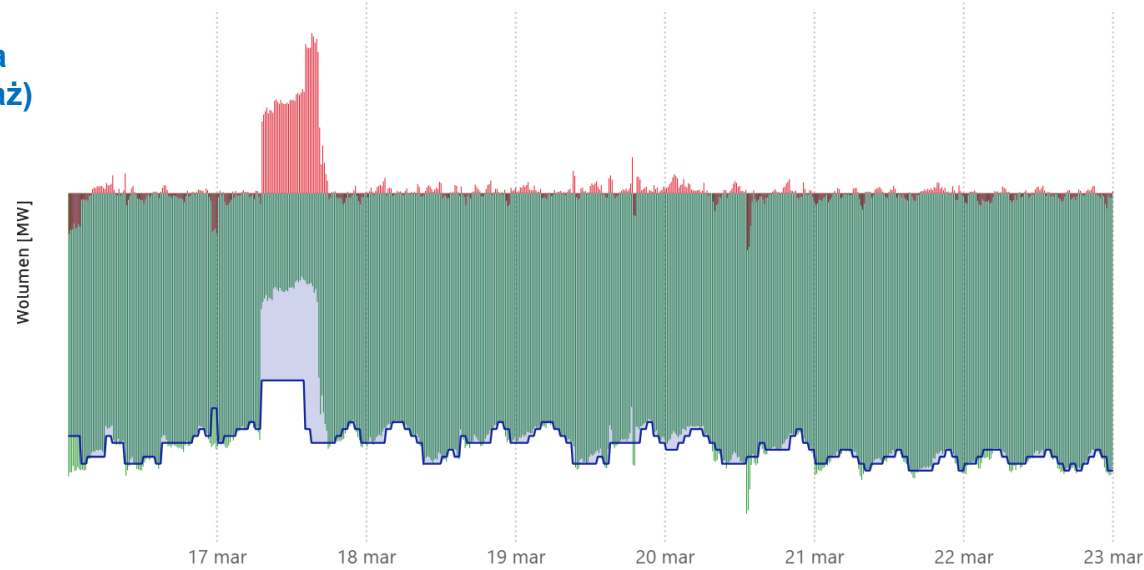
● Zużycie

● Kontrakty USE (do RDN)

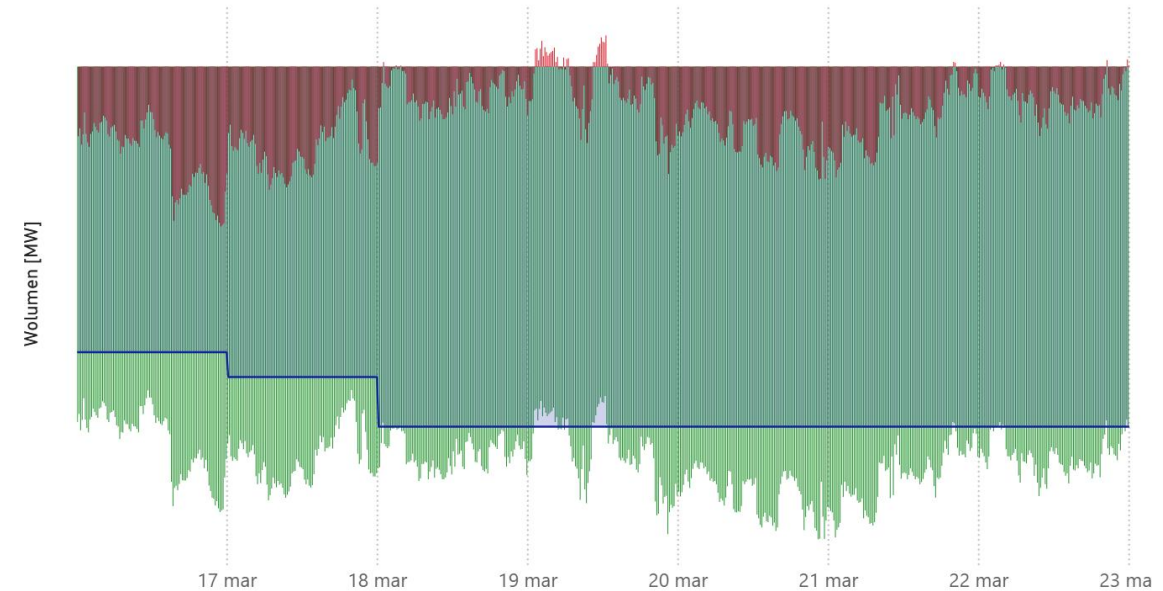
● Kontrakty USEB (na RDB)

● Niezbilansowanie

Dostawa
(sprzedaż)

Odbiór
(zakup)

Wysoka jakość bilansowania

- Dobre prognozowanie i kontraktacja rzeczywistego zużycia energii.
- Niezbilansowanie ma charakter losowy i oscyluje wokół zera.

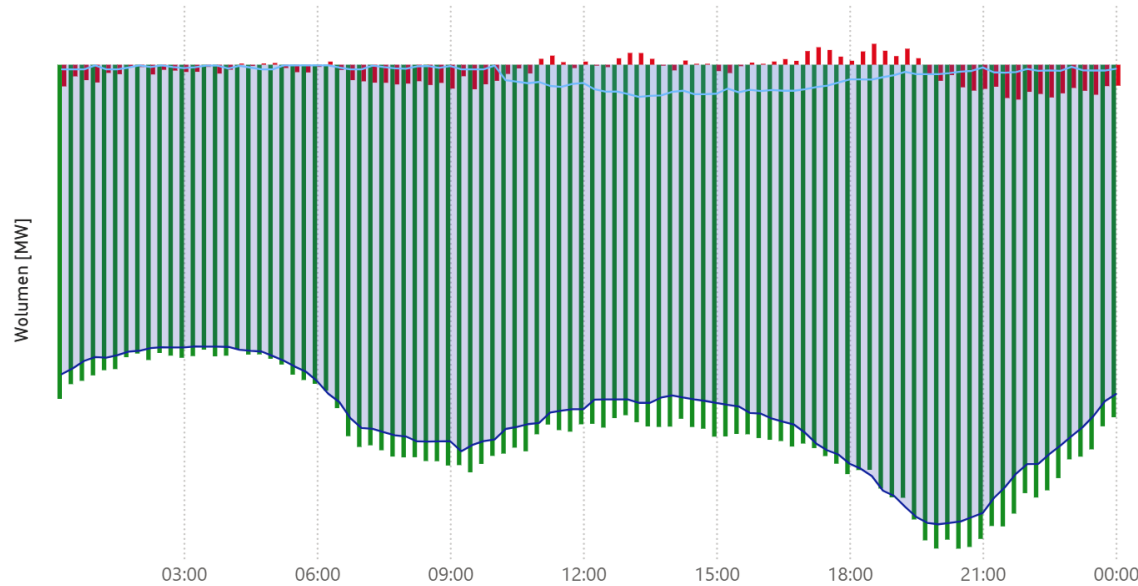
Niska jakość bilansowania

- Brak dostosowania wolumenu zakupionej energii do zużycia pomimo występującego przez kilka dni stałego, niezerowego niezbilansowania.

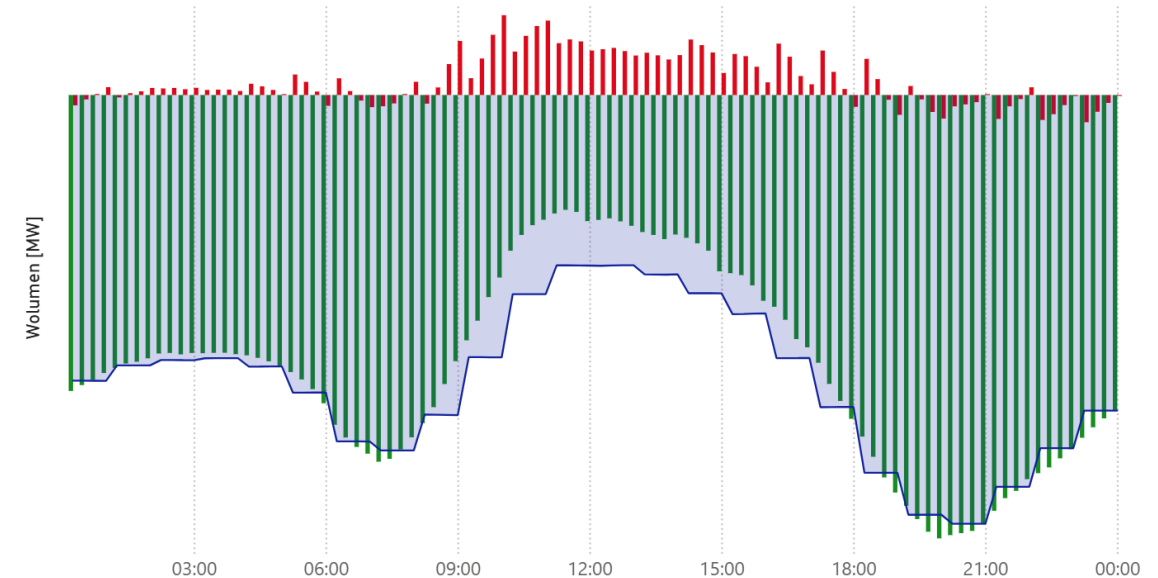
Jakość bilansowania – co oznacza wysoka/niska jakość bilansowania?

● Zużycie ● Kontrakty USE (do RDN) ● Kontrakty USEB (na RDB) ● Niezbilansowanie

Dostawa
(sprzedaż)

Odbiór
(zakup)

Wysoka jakość bilansowania

- Odsprzedaż nadmiarowej energii w reakcji na obserwację niezbilansowania.
- POB dostosował profil handlowy do rzeczywistego zużycia we wszystkich kwadransach doby handlowej.

Niska jakość bilansowania

- POB zakupił zbyt dużo energii w całej dobie handlowej.
- Brak reakcji na długotrwałe niezbilansowanie w jednym kierunku (brak prób poprawy bilansu na RDB).
- Niekorzystanie z produktów 15 min.

Jakość bilansowania – co oznacza wysoka/niska jakość bilansowania?

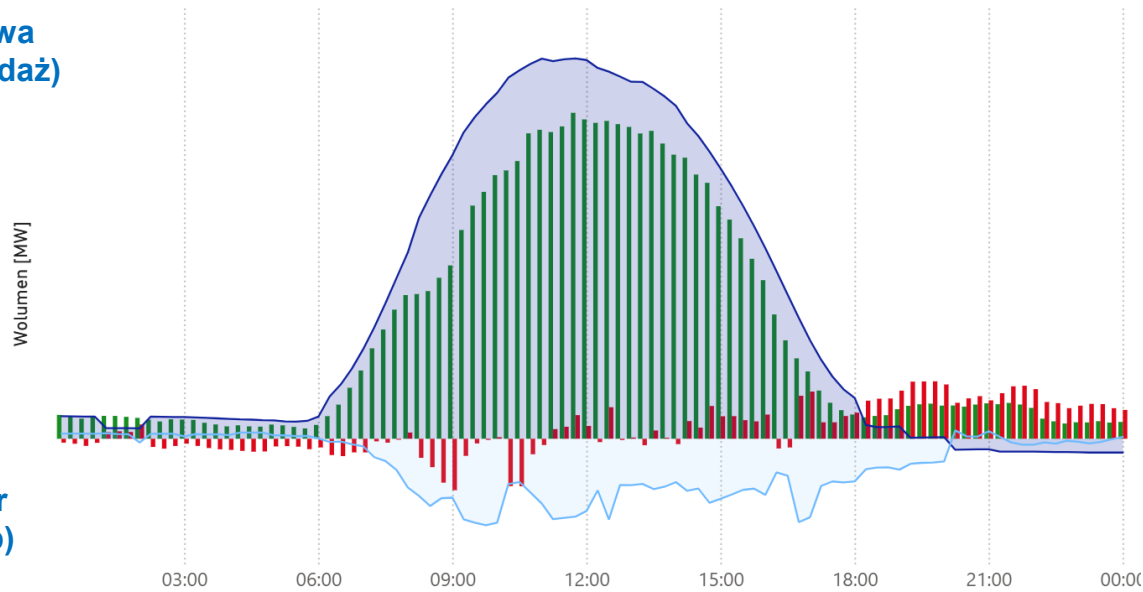
Zużycie

Kontrakty USE (do RDN)

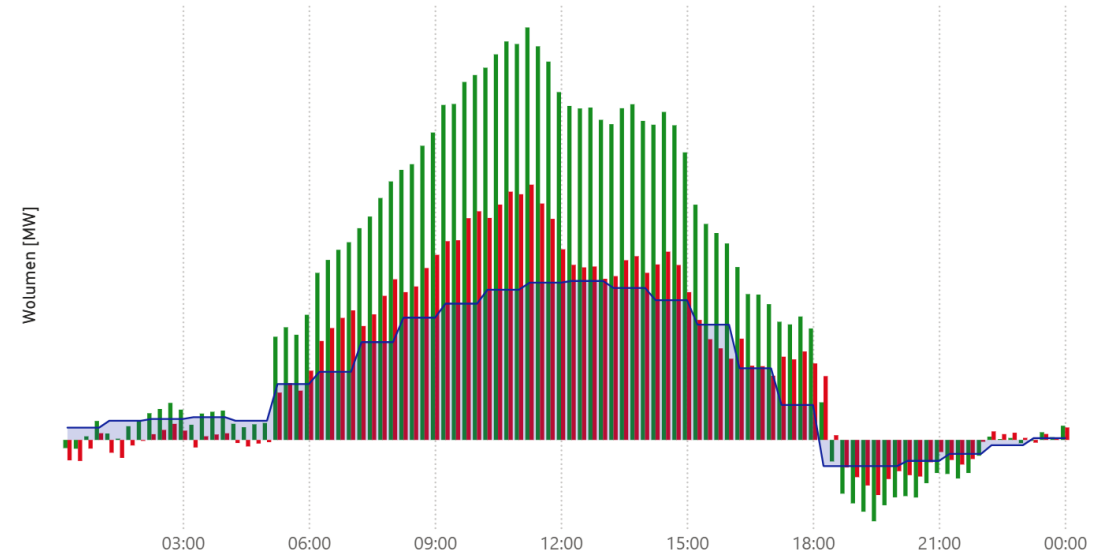
Kontrakty USEB (na RDB)

Niezbilansowanie

Dostawa
(sprzedaż)

Odbiór
(zakup)

Wysoka jakość bilansowania

- POB skutecznie zaprognozował produkcję dopasowując do niej kontrakty.
- Odkup brakującej energii w reakcji na obserwację niezbilansowania.

Niska jakość bilansowania

- Nietrafna prognoza generacji.
- Brak prób poprawy bilansu na RDB.
- Niekorzystanie produktów 15 min.

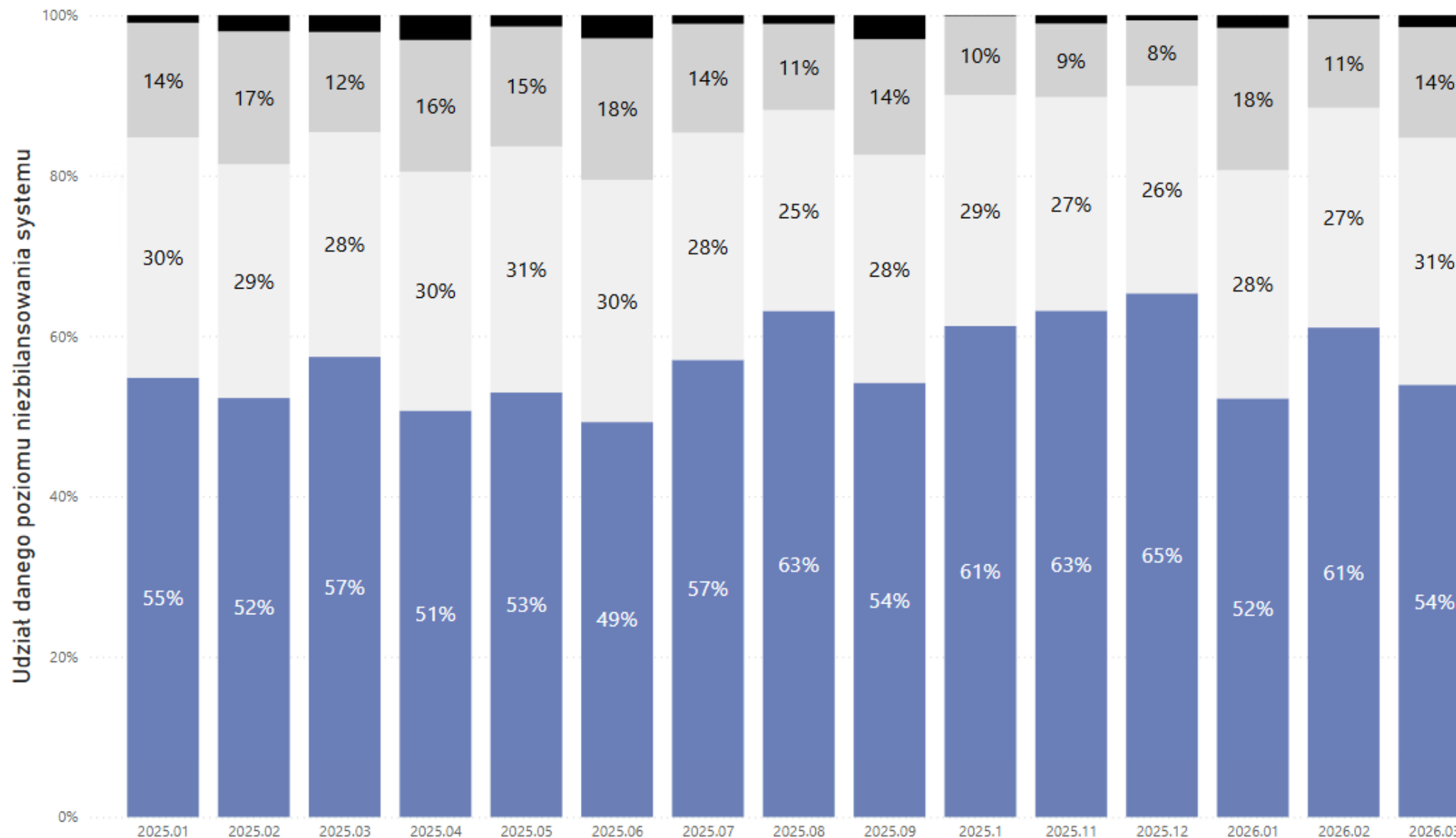
Jakość bilansowania KSE

Styczeń 2025 – Marzec 2026

Jakość bilansowania handlowego w KSE: styczeń 2025 – marzec 2026

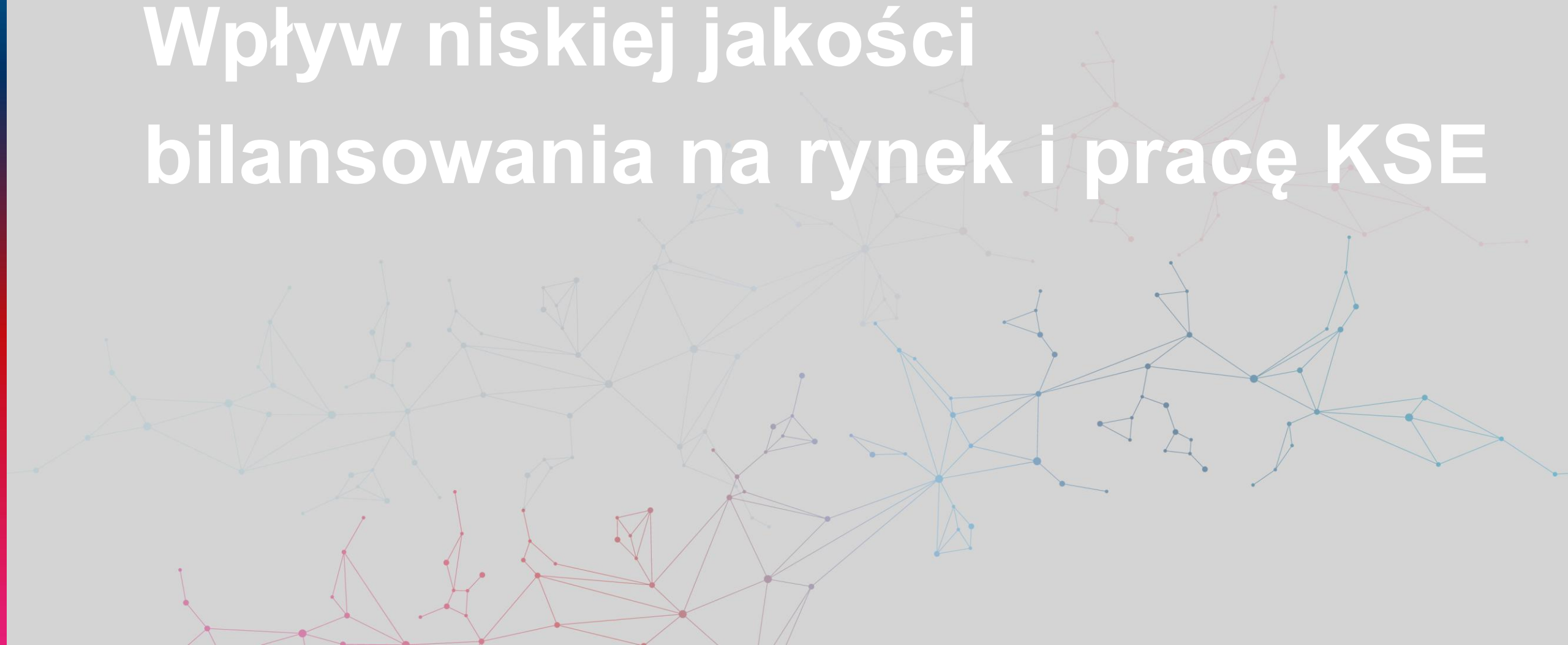
● Do 500 MW ● Do 1000 MW ● Do 2000 MW ● Powyżej 2000 MW

Obserwacja:

Brak wyraźnej poprawy bilansowania

Wpływ niskiej jakości bilansowania na rynek i pracę KSE

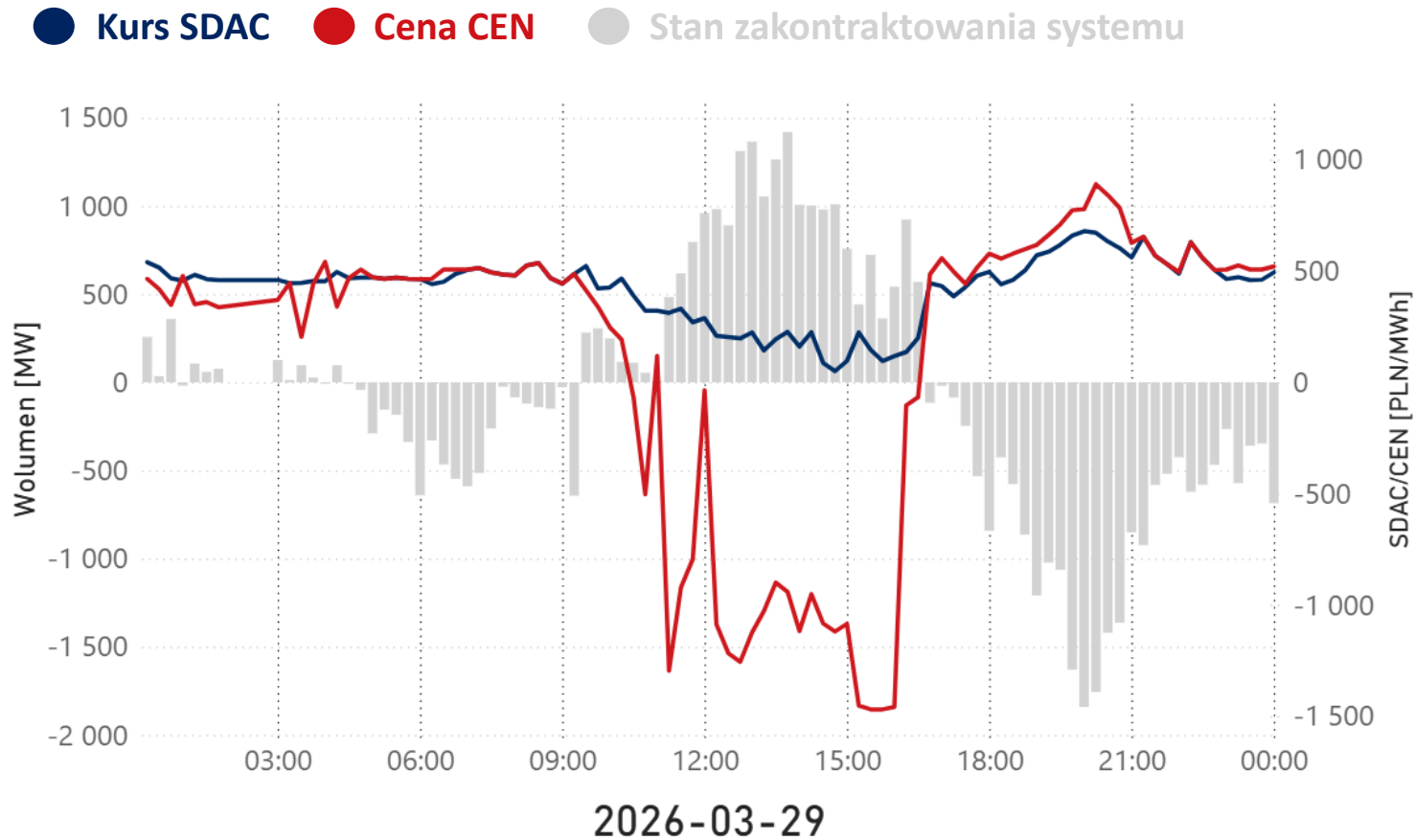

Niska jakość bilansowania handlowego POB

Niska jakość bilansowania przez POB stanowi systemowe **zagrożenie dla bezpieczeństwa pracy** krajowego systemu elektroenergetycznego. Główną przyczyną ryzyka dla systemu jest regularne **wyczerpywanie zdolności regulacyjnych KSE**, a co za tym idzie zdolności odpowiadania na zmiany zapotrzebowania.

Brak skutecznych działań dla zbilansowania portfeli naraża POB na **ryzyko bardzo wysokich kosztów**. Ponadto energia wprowadzana nieplanowo na rynek bilansujący poprzez brak jej dostępności na rynkach wcześniejszych skutkuje niewłaściwą wyceną (zawyżeniem cen) oraz ograniczeniem przepływów międzyobszarowych.

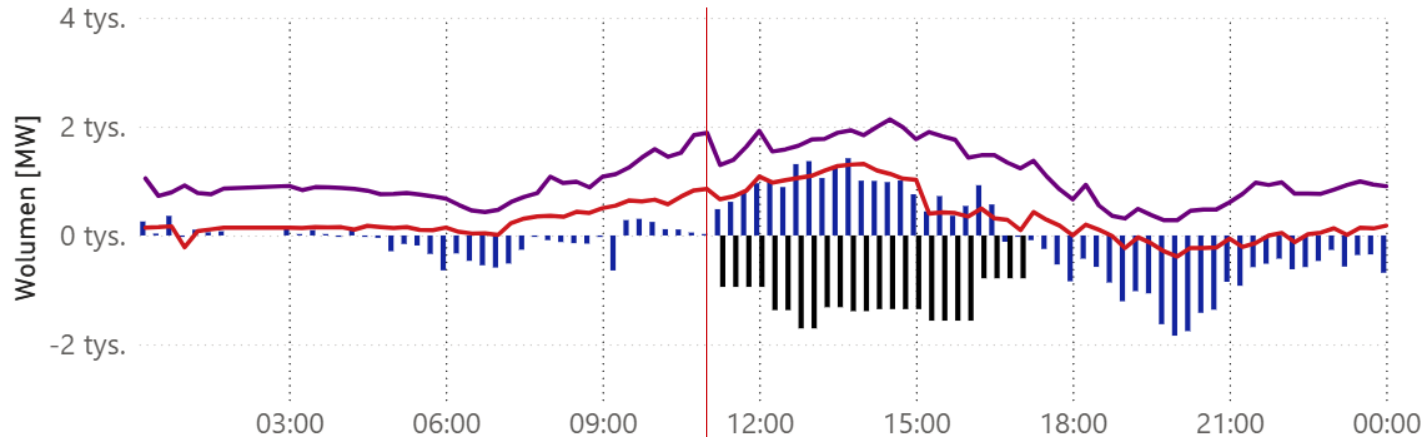

Obserwacje:

- W okresie największego nasłonecznienia kurs SDAC nadal jest znacznie powyżej zera – brak sygnału do obniżania generacji.
- POB nie sprzedając energii na rynkach giełdowych obniża presję na spadek cen. Duża skala takich działań realizowana przez wiele podmiotów skutkuje niewłaściwą wyceną energii w godzinach dużego nasłonecznienia.
- Na rynku bilansującym wysokie wartości nieplanowych dostaw często powodują bardzo niskie i silnie zmienne wartości CEN.

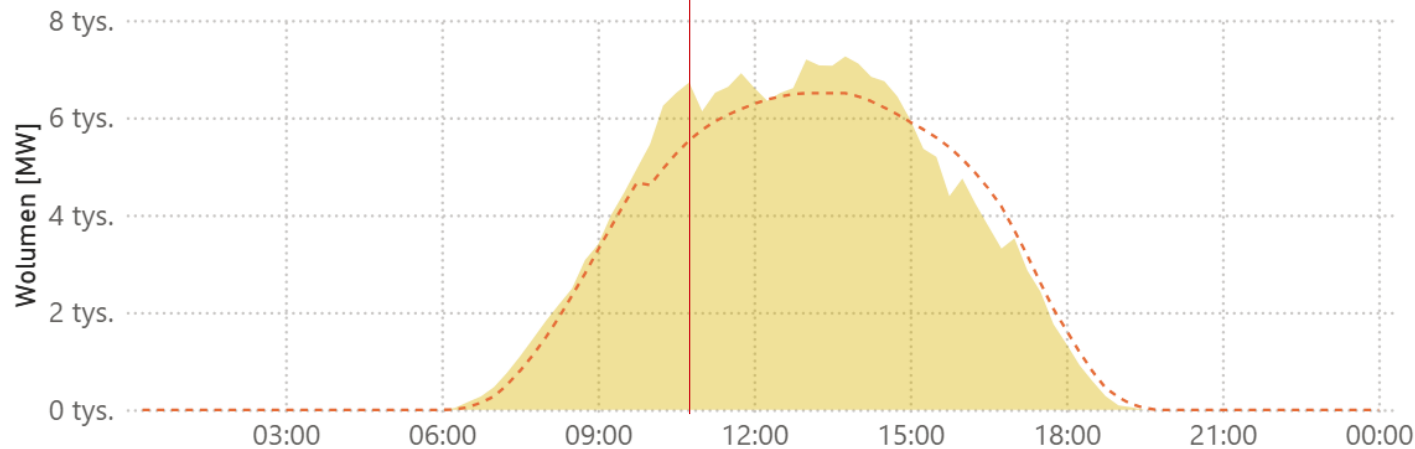
Wpływ niezbilansowania POB na redysponowanie nierynkowe OZE

- Niezbilansowanie kilku POB (suma)
- Nieplanowa dostawa wszystkich POB (suma)
- Stan zakontraktowania systemu
- Redysponowanie

● Progniza PV

● Wykonanie PV

2026-03-29

Obserwacje:

- Zaledwie kilku POB odpowiada za ok. 1,2 GW nadpodaży (większość).
- Nieplanowa dostawa wszystkich POB osiąga 2 GW, kilkukrotnie przewyższając zakontraktowane rezerwy.
- Pomimo przewidywalnego poziomu generacji PV, niezbilansowanie po stronie POB utrzymuje się.
- Ekstremalnie wysokie nieplanowe dostawy zmuszają PSE do podjęcia nadzwyczajnych działań poprawy bilansu, w tym nierynkowego redysponowania OZE.

TOP10 niezbilansowanych POB

Aktualizacja marzec 2026

TOP 10 POB o największym wolumenie niezbilansowania: marzec 2026

Oznaczenie POB	Suma dostawy i odbioru energii niezbilansowania	Średnie odchylenie w miesiącu + dostawa na RB - odbiór z RB	Udział okresów w których niezbilansowanie POB przekraczało 100 MW
	[GWh]	[MW]	%
POB 1	98	35	49 %
POB 2	72	- 12	41 %
POB 3	76	- 21	38 %
POB 4	125	132	63 %
POB 5	99	- 114	58 %
POB 6	91	- 62	55 %
POB 7	58	2	26 %
POB 8	55	- 28	23 %
POB 9	57	0	30 %
POB 10	33	17	9 %

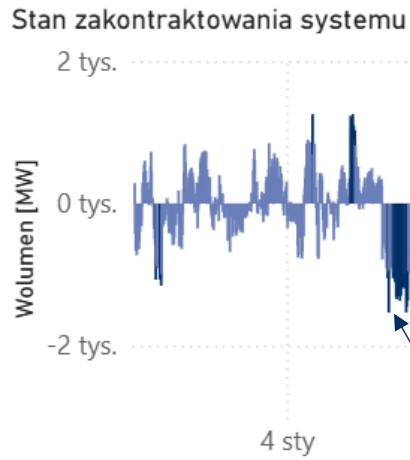
Obserwacja:

- Wysokie niezbilansowanie dla wybranych POB nie było wyjątkiem a regułą – w marcu przez większość czasu ich niezbilansowanie przekraczało 100 MW

W dalszej części przedstawione zostaną profile niezbilansowania tych podmiotów

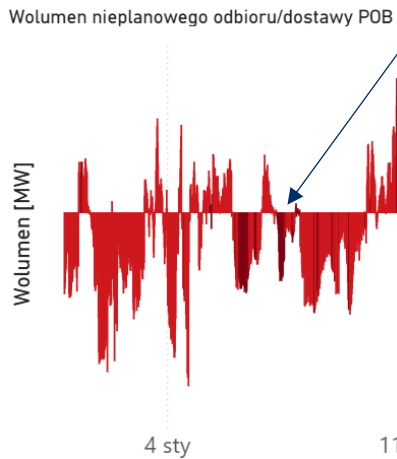
Profile niezbilansowania POB – objaśnienia do rysunków

Wartości dodatnie oznaczają nadmiar energii w systemie a ujemne niedobór.

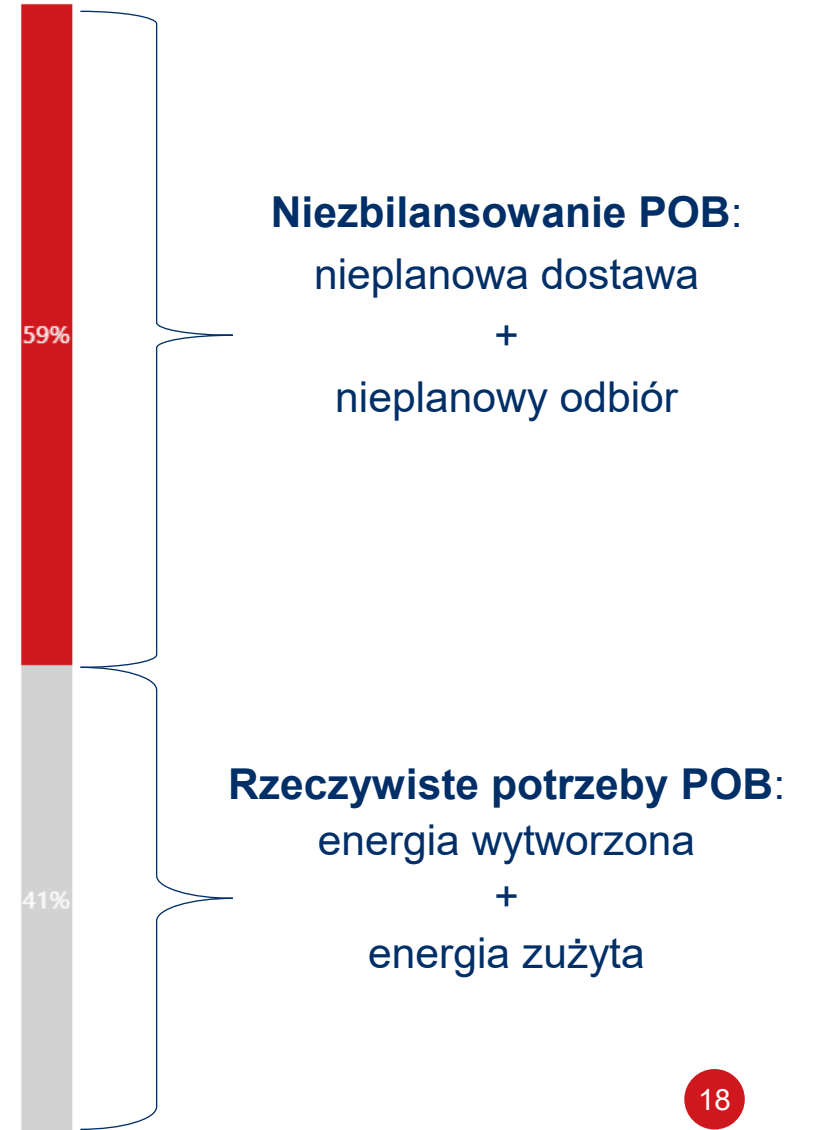
Stan zakontraktowania systemu to suma niezbilansowania wszystkich POB skorygowana o działania pozarynkowe (wymianę operatorską i redysponowanie).

Ciemniejszym kolorem na wykresach oznaczono okresy, gdy niezbilansowanie KSE było bardzo wysokie, przekraczając 1 000 MW.

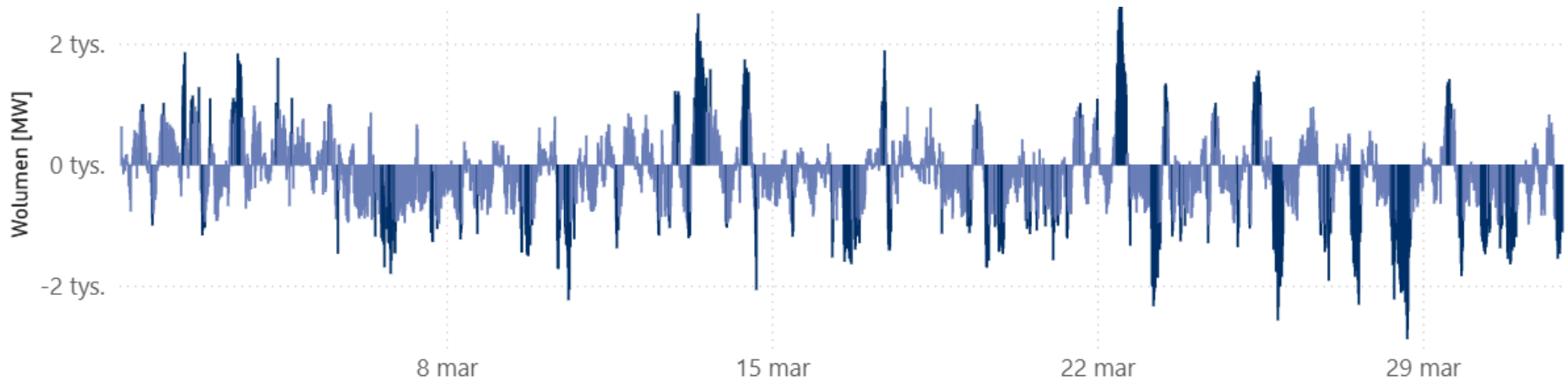
Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB to energia pobierana lub wprowadzana do systemu przez dany podmiot, która jest niepokryta umowami sprzedaży energii.

Skala na wykresie POB jest inna niż dla stanu zakontraktowania.

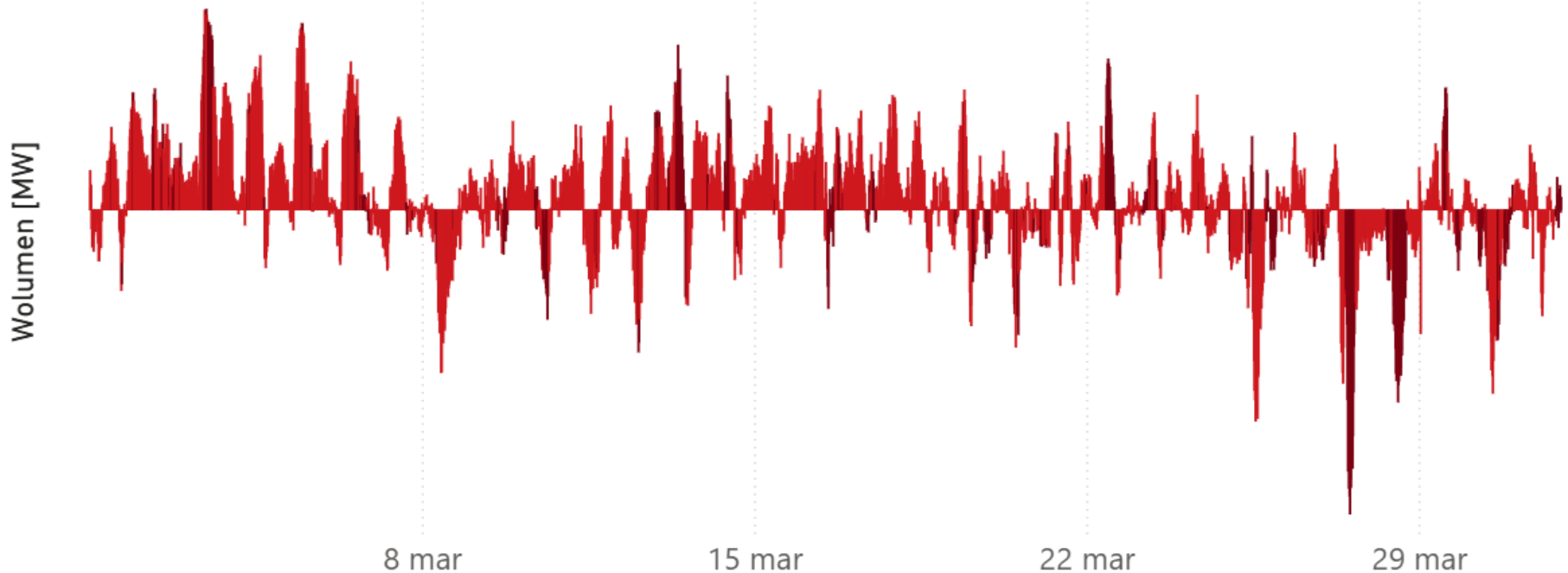

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 1**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

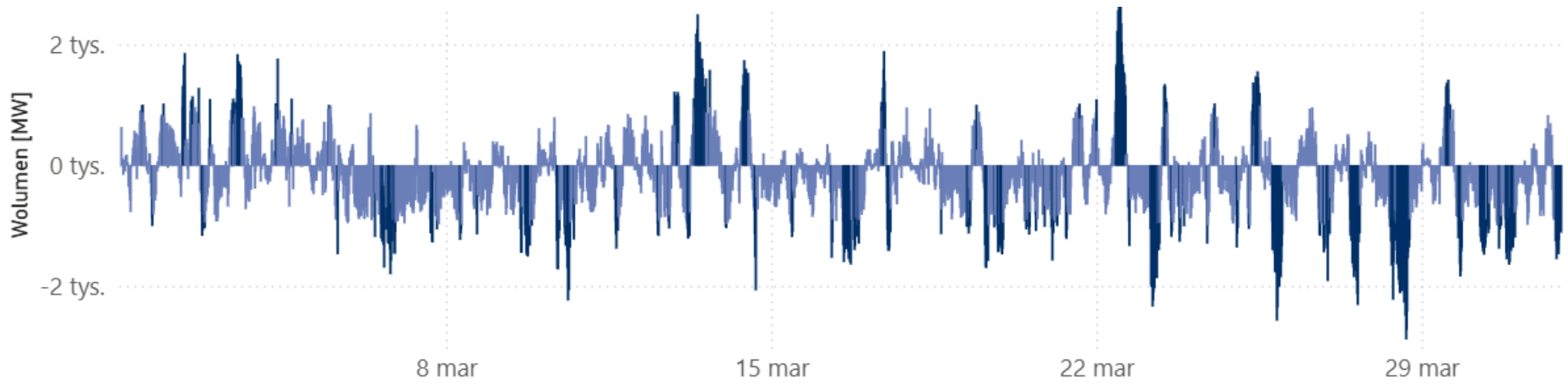

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

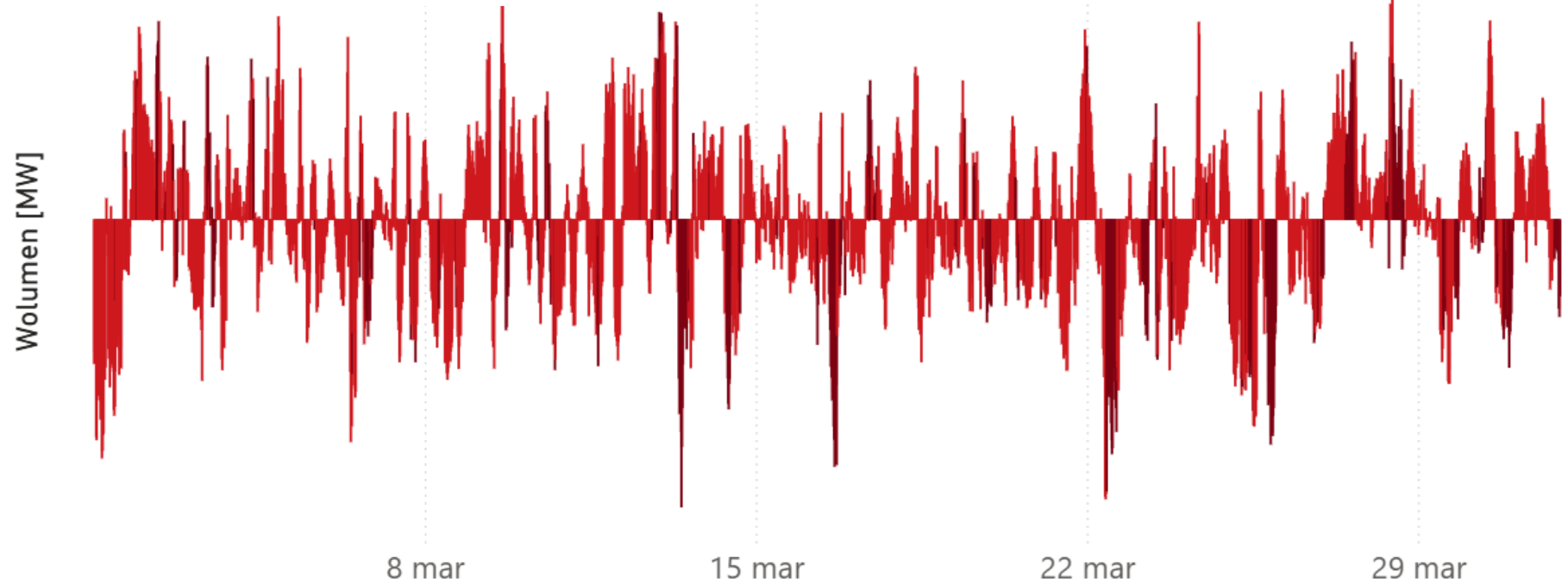

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 2**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

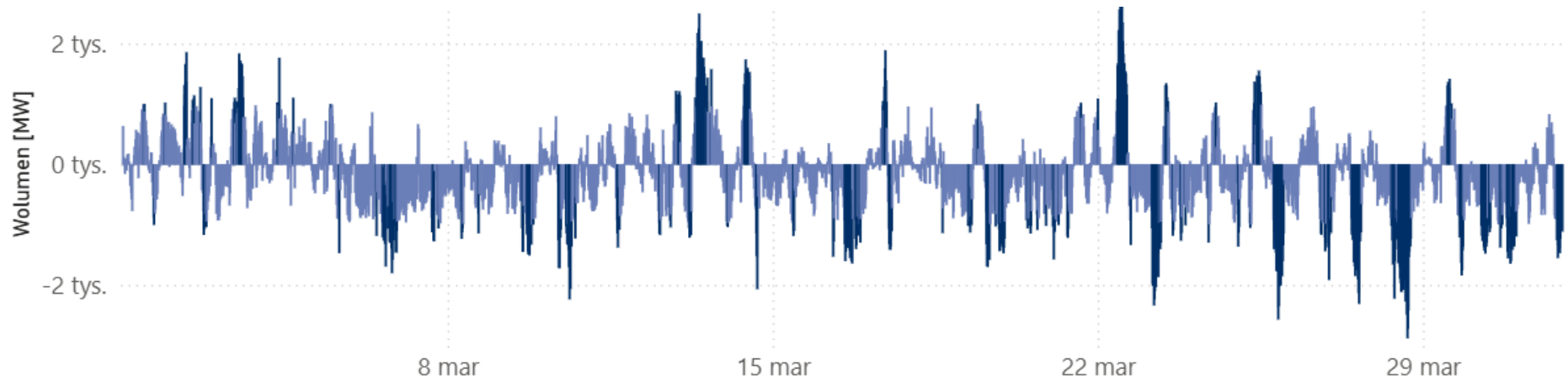

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 3**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

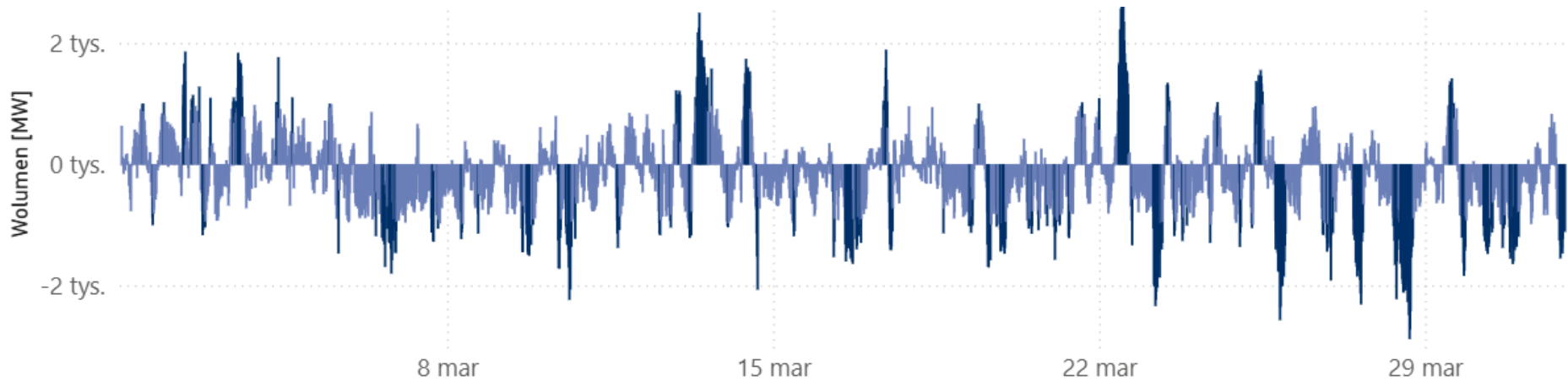

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

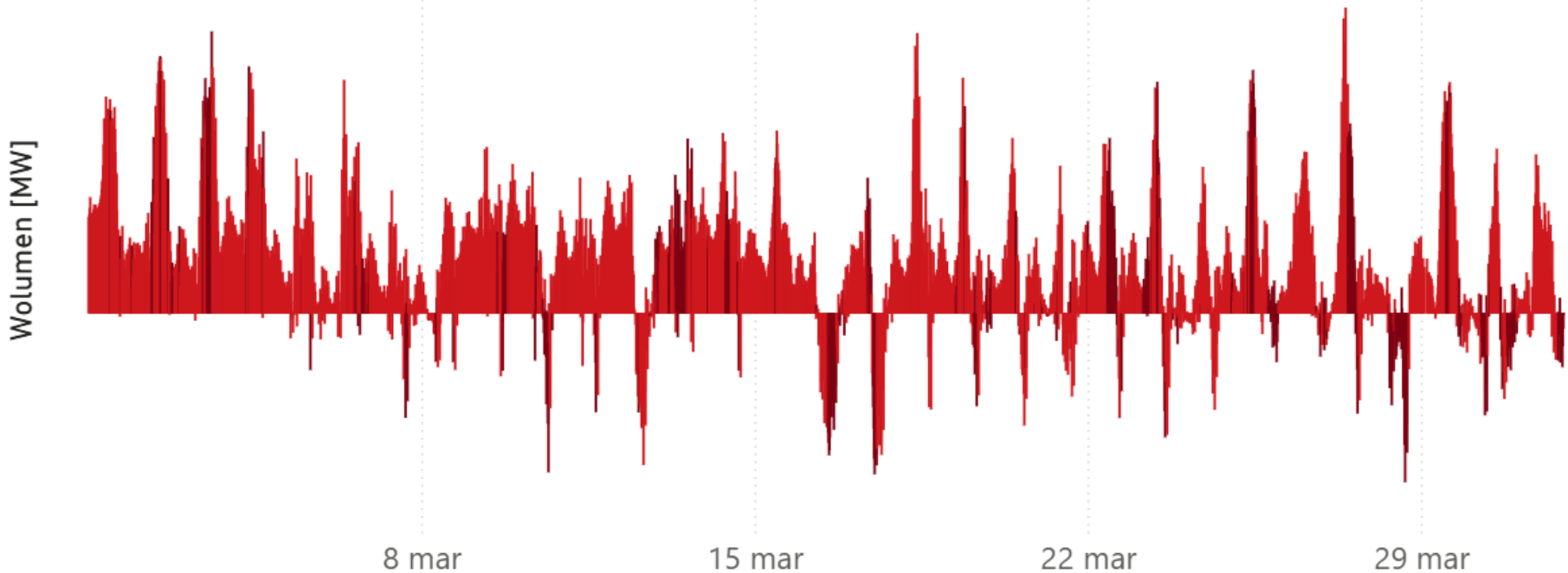

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 4**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

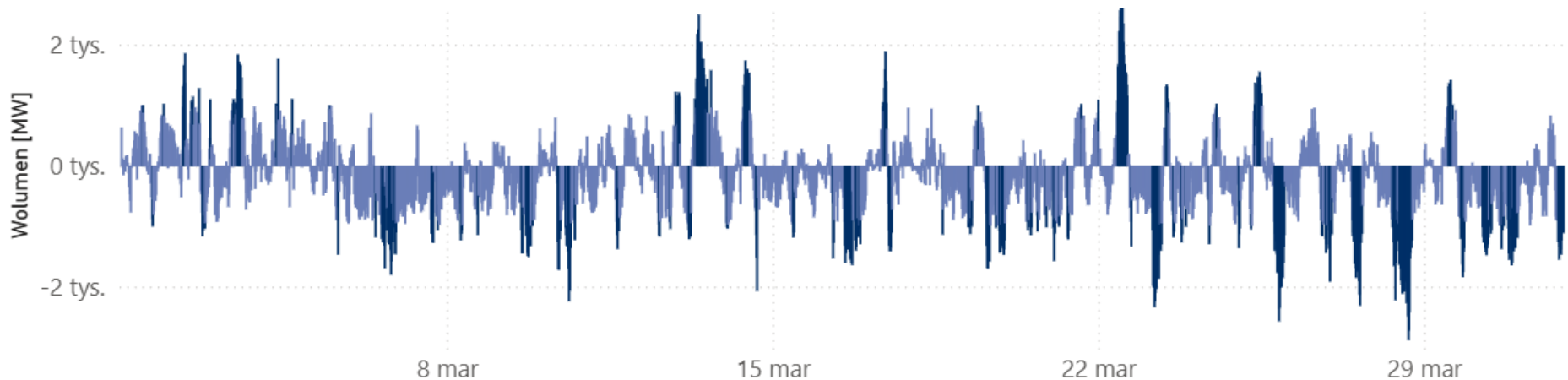

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

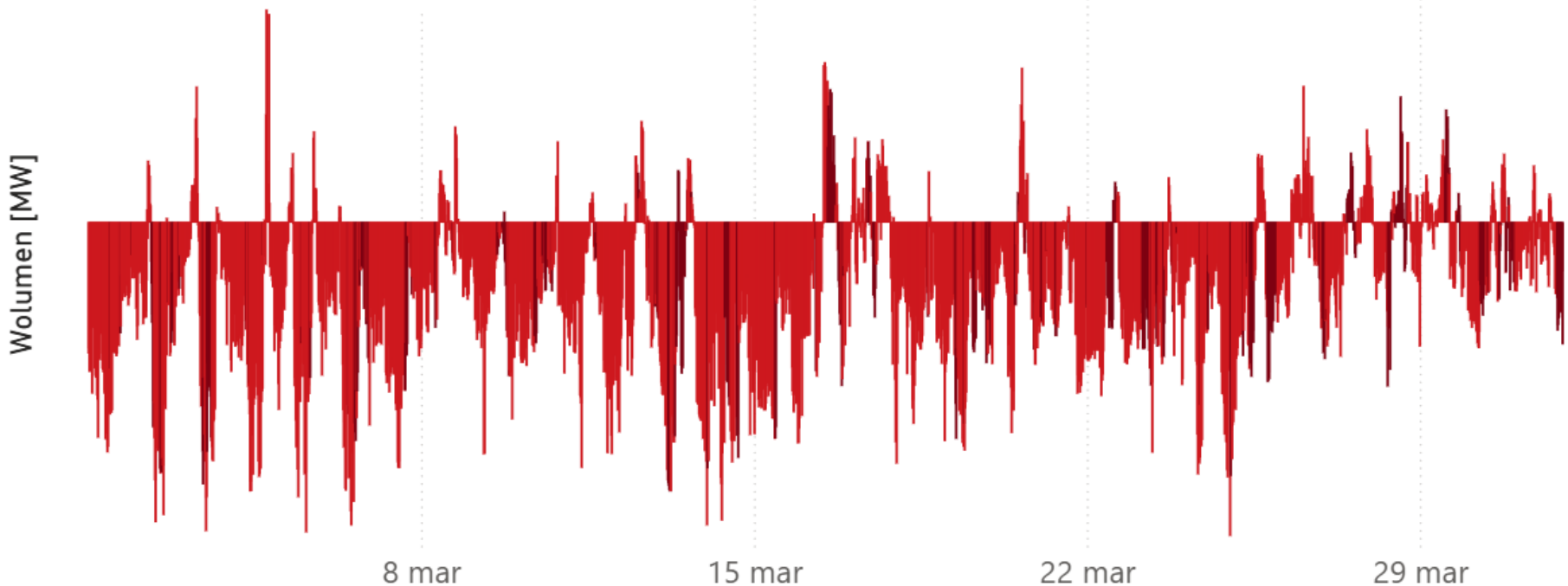

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 5**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

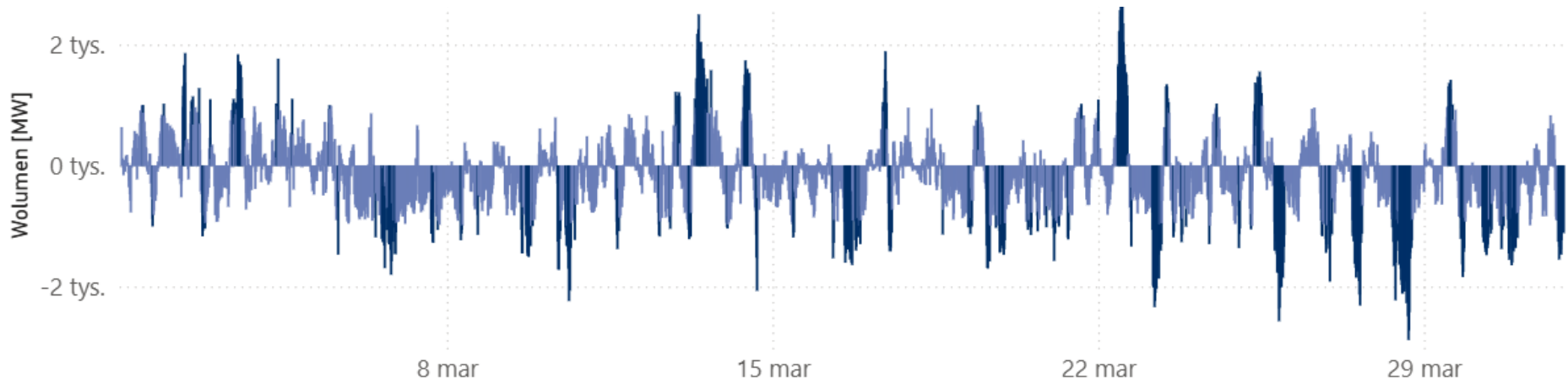

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

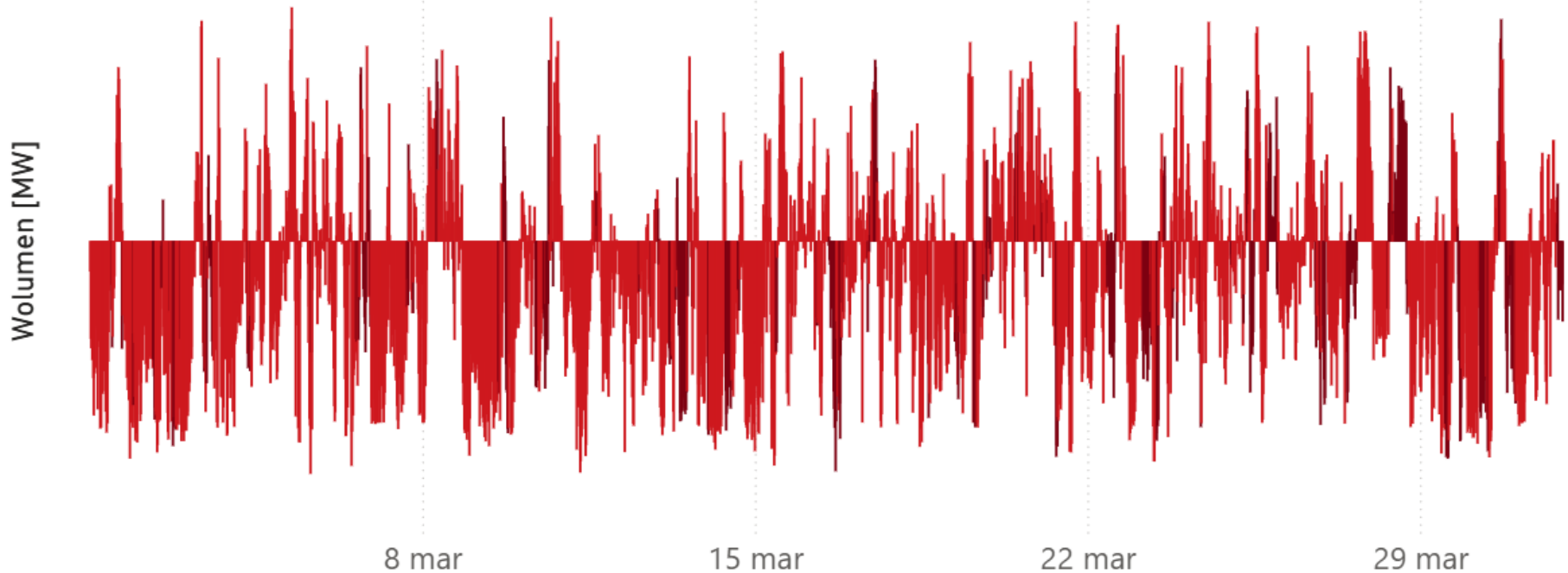

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 6**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

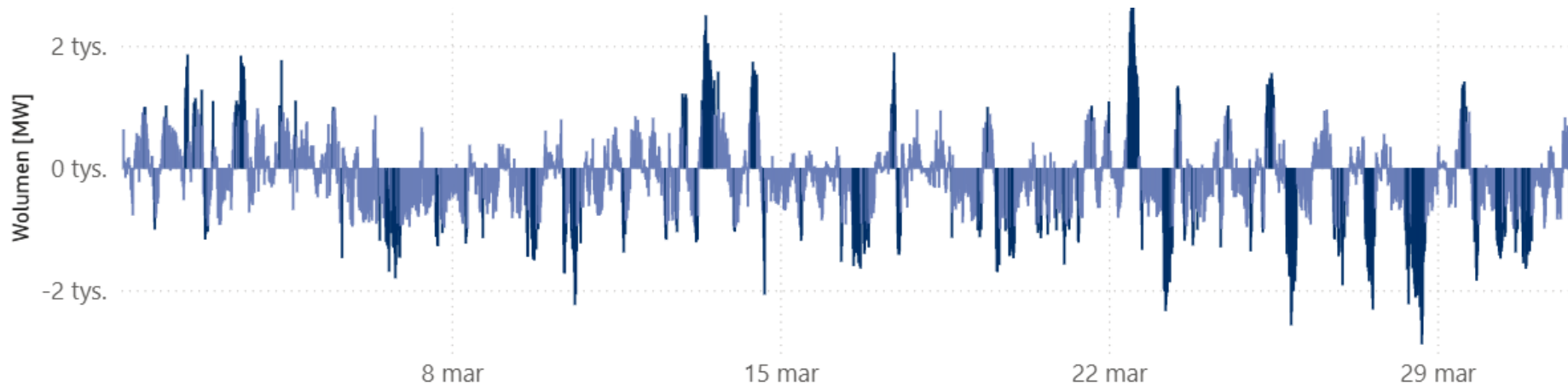

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

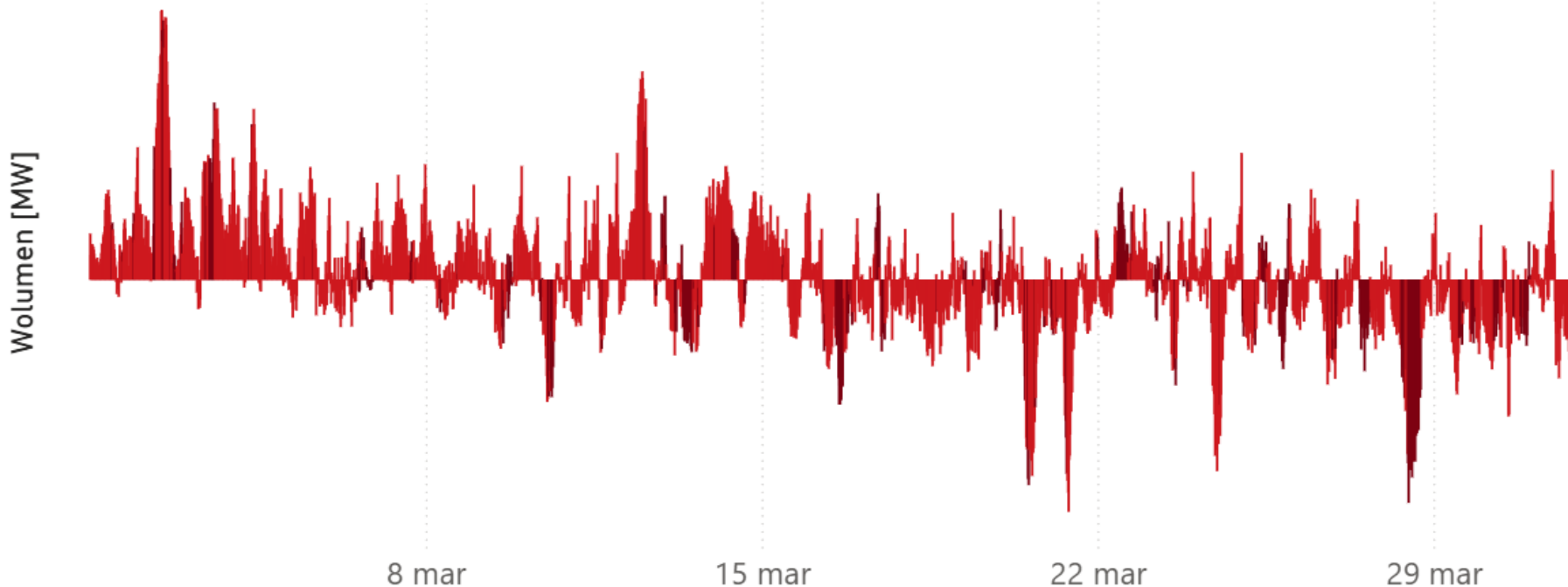

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 7**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

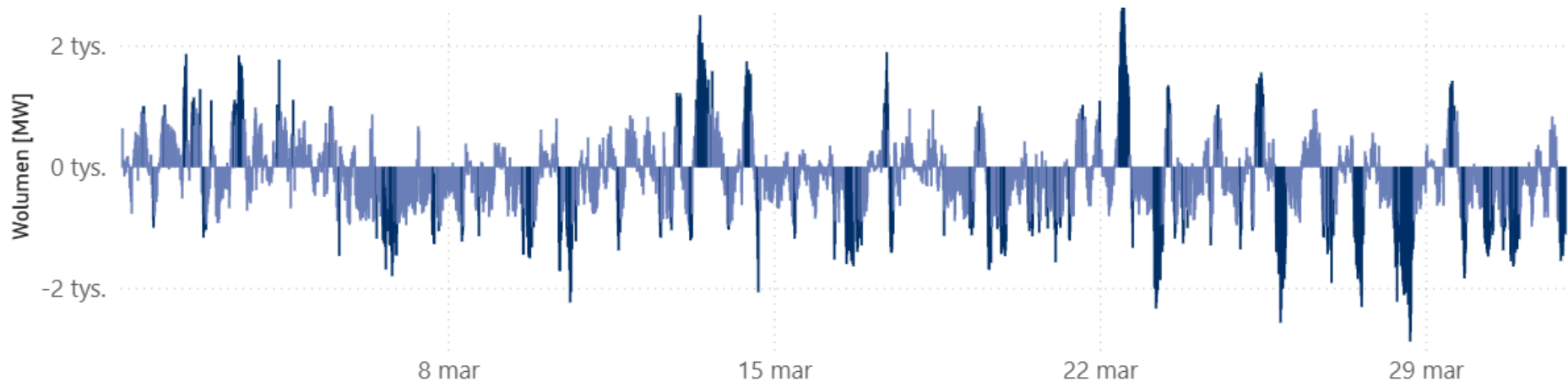

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

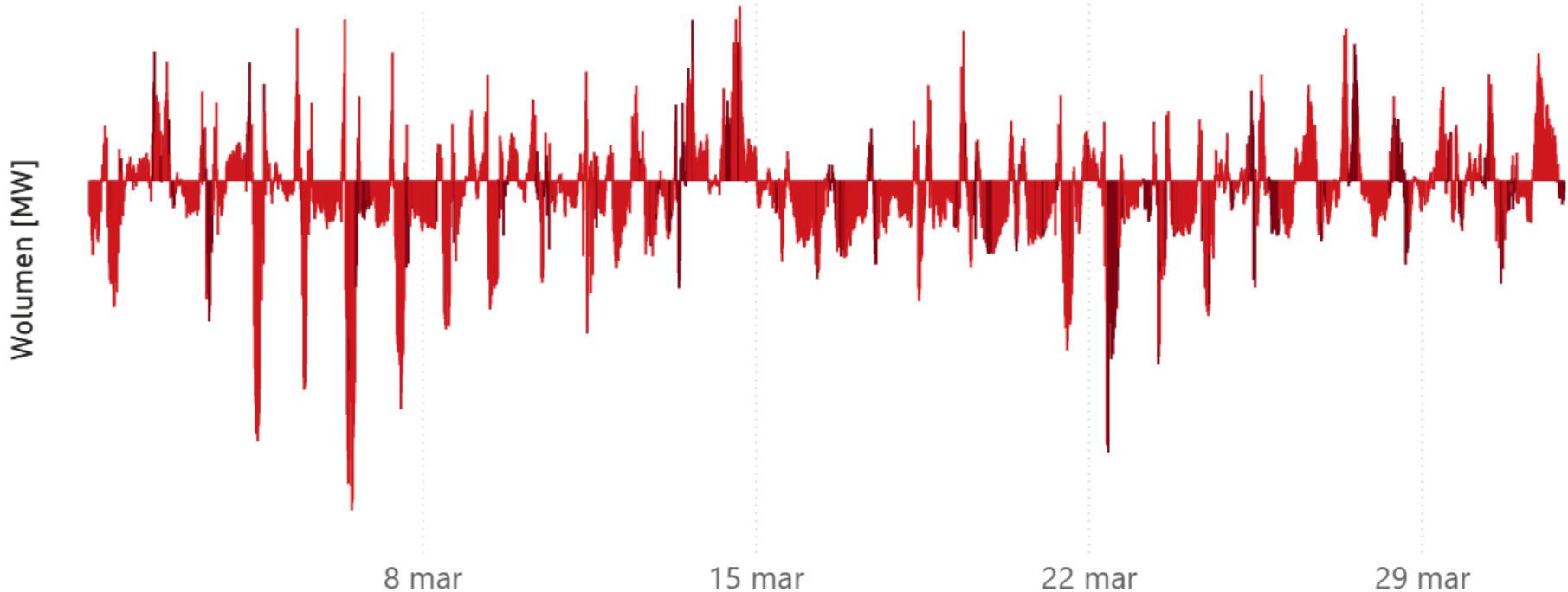

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 8**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

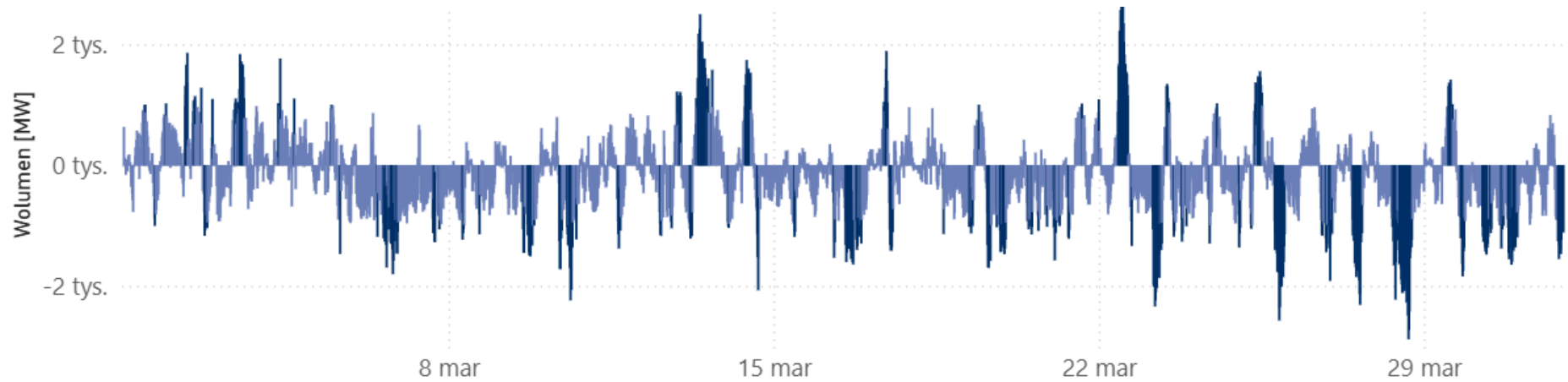

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

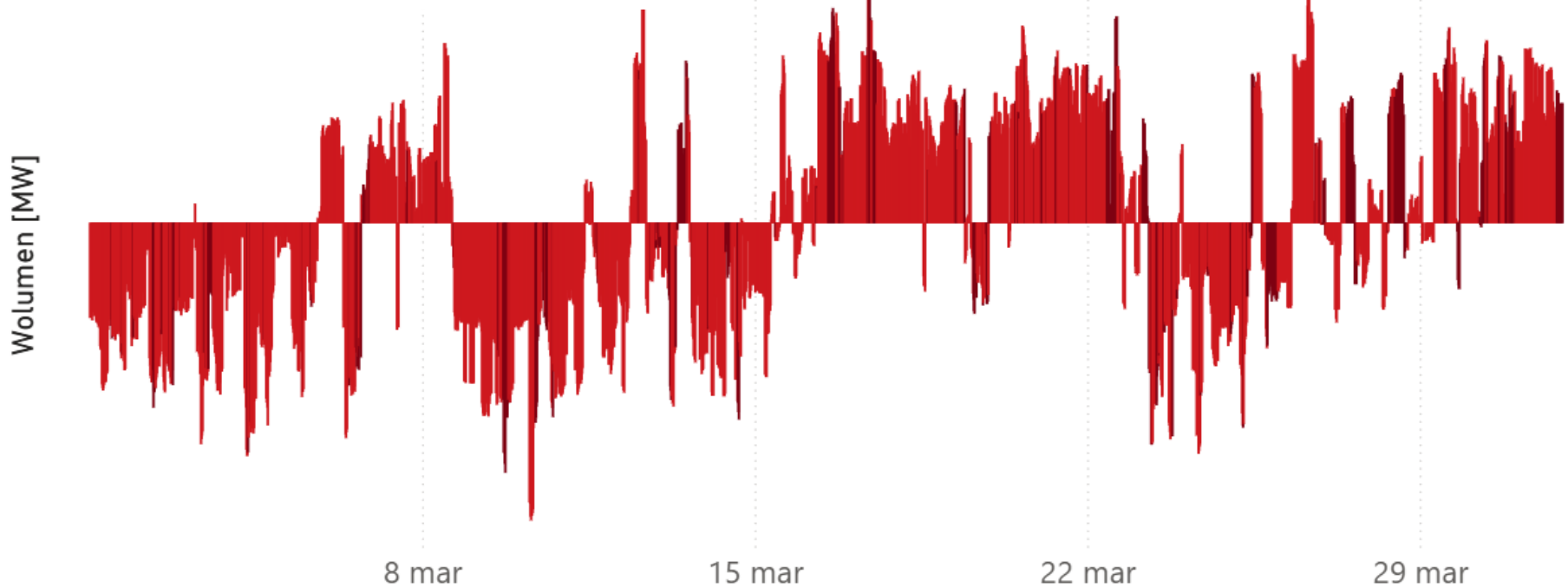

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 9**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

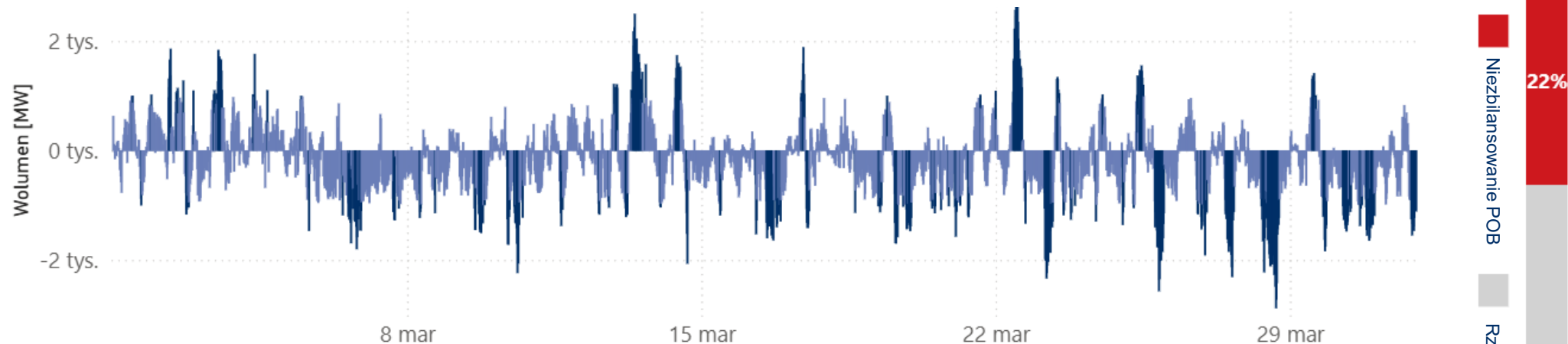

● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

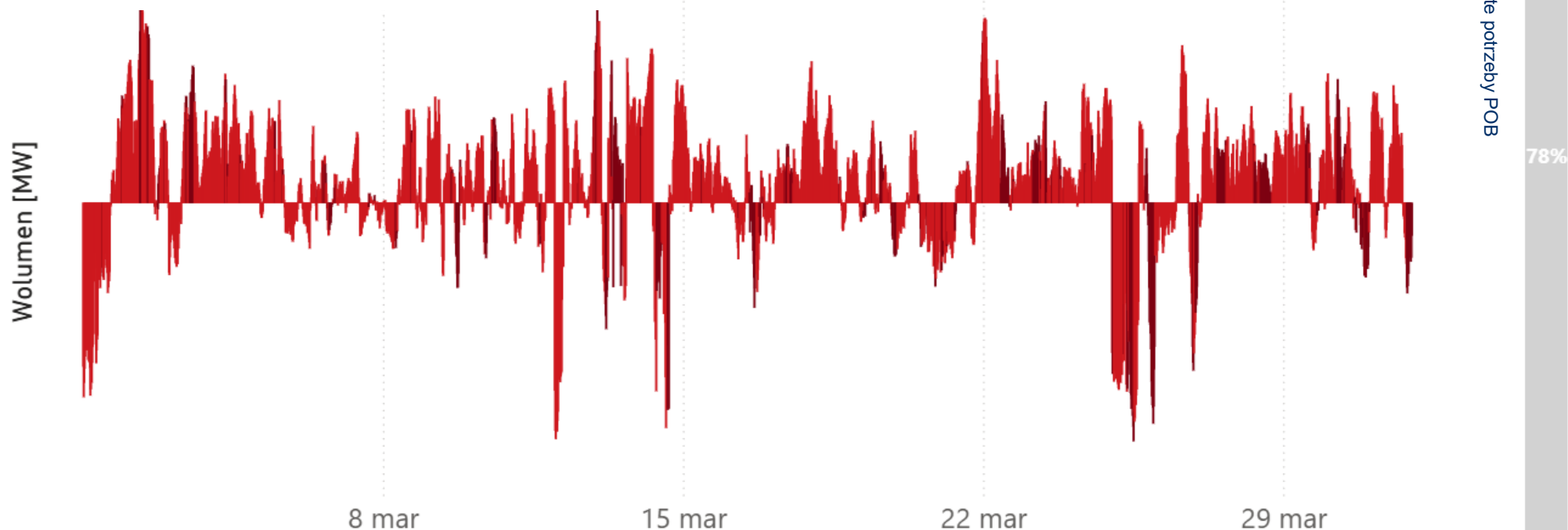

Marzec 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 10**

● Stan zakontraktowania KSE $|SK| > 1000$ MW ● Stan zakontraktowania KSE $|SK| < 1000$ MW

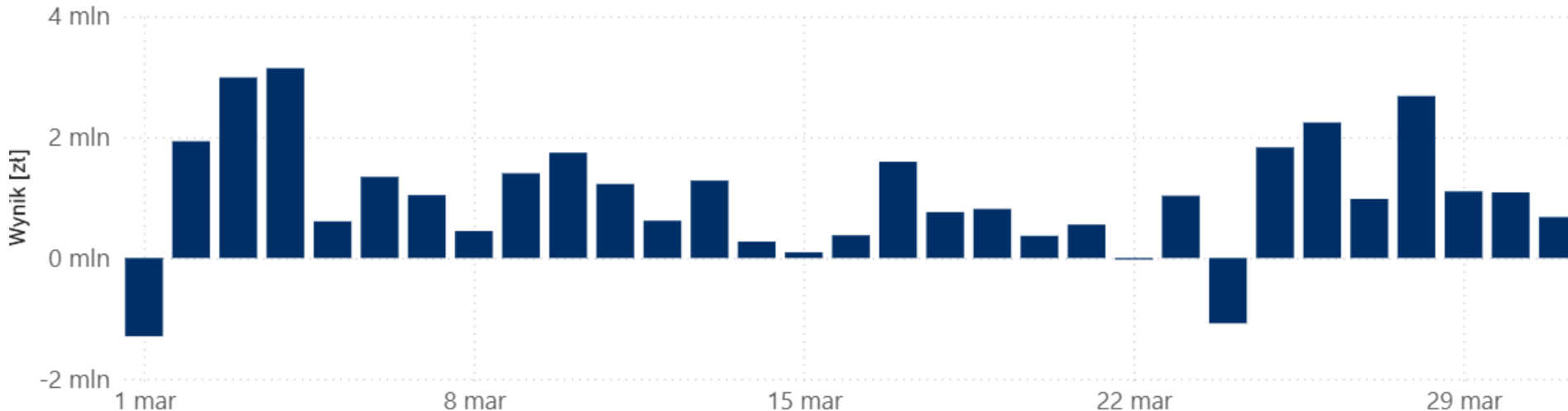
● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| > 1000$ MW ● Niezbilansowanie POB gdy $|SK| < 1000$ MW

Bezpośrednie korzyści finansowe z lepszego bilansowania 10 POB

Marzec 2026

● Szacowany wynik finansowy poprawy bilansowania 10 POB

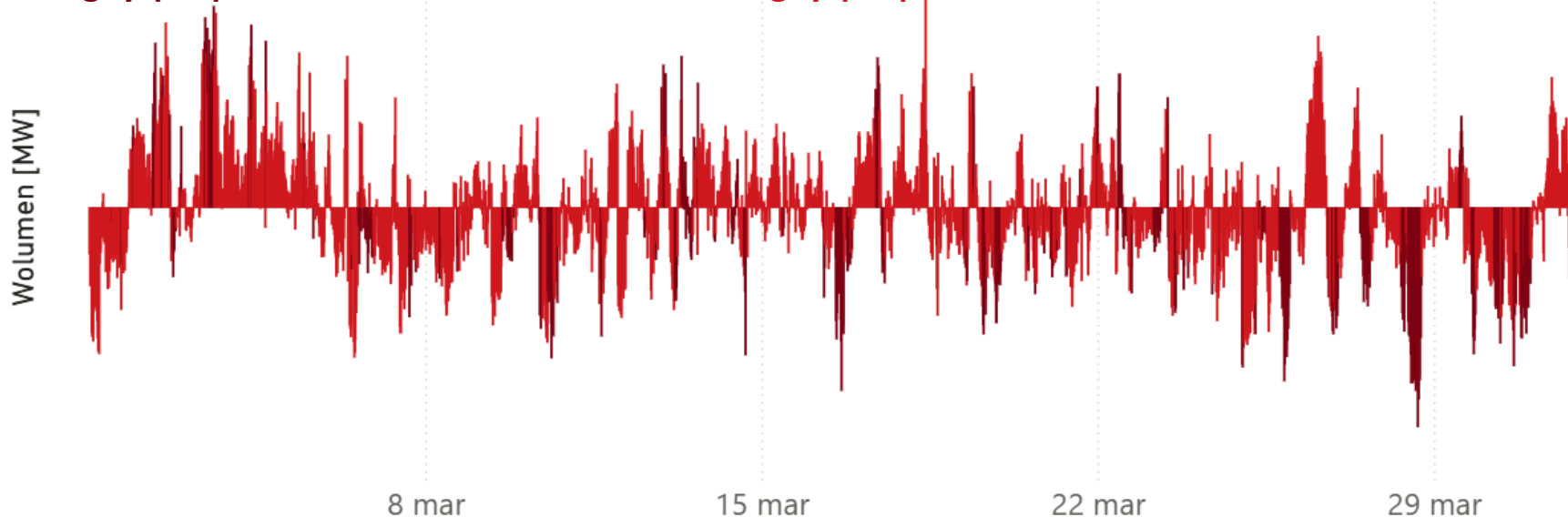
Założenia analizy:

20% niezbilansowania po cenie CEN,
40% po cenie RDB,
40% po cenie RDN.

(wartości dodatnie oznaczają korzyści, tzn. redukcję kosztu bilansowania)

● Sumaryczne niezbilansowanie 10 POB gdy $|SK| > 1000$ MW

● Sumaryczne niezbilansowanie 10 POB gdy $|SK| < 1000$ MW

Suma potencjalnych oszczędności dla TOP10 POB:

31 mln zł

Potencjalne korzyści dla wszystkich POB:

108 mln zł
(marzec'26)

Podsumowanie

The background of the slide features a complex network diagram. It consists of numerous small, semi-transparent nodes connected by thin lines, forming a web-like structure. The nodes and lines are color-coded in shades of blue, red, and grey, creating a layered and interconnected visual effect. The overall aesthetic is clean and modern, typical of a corporate or technical presentation.

Po 15 miesiącach od reformy rynku bilansującego:

- jakość bilansowania POB nie poprawia się,
- lista podmiotów (POB) o największym niezbilansowaniu jest niezmienna,
- wielu POB nadal nie podejmuje nawet podstawowych działań zmierzających do zbilansowania handlowego portfela, np. brak kontraktów 15 min., brak handlu na rynku dnia bieżącego itd.

- POB ponoszą sumarycznie istotne straty na byciu niezbilansowanym. Kontynuacja obecnego trendu będzie skutkowała utraconymi korzyściami w 2026 r. rzędu **1,18 mld zł** (ok. **750 mln zł** za rok 2025).
- Wysoka i systematycznie utrzymująca się skala niezbilansowania KSE oznacza, że wycena energii elektrycznej na rynku hurtowym jest zaburzona, tzn. cena rynkowa nie uwzględnia całości podaży energii.
- Brak aktywnego zarządzania portfelem przez POB przy rosnącym udziale źródeł OZE będzie wymuszał częstsze podejmowanie działań interwencyjnych przez operatora systemu przesyłowego. Koszty tych działań obciążą wszystkich odbiorców.

- PSE są zdeterminowane, aby poprawić jakość bilansowania KSE. Dzisiejsza sytuacja jest nieakceptowalna i może zagrażać bezpieczeństwu pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.
- Trwają analizy dostępnych narzędzi poprawy jakości bilansowania, w tym wzmocnienia zachęt do bycia zbilansowanym i innych przewidzianych prawem działań.

Raport nt. bilansowania handlowego w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym

Marzec 2026

Biuro Monitorowania Rynku Bilansującego PSE